

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N89 Vadehavet

Forslag til Natura 2000-plan for N89 Vadehavet har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringsnotater for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **6** høringssvar.

Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Høringssvar udelukkende af generel karakter er behandlet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på Miljøstyrelsens hjemmeside. Det gælder f.eks. høringssvaret fra Sydvestjysk Landboforening.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Målsætninger
4. Udpegningsgrundlag og områdegrensninger
5. Økonomi

6. Andet

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringsvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne hørings svar.

Det bemærkes, at høringsvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringsvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af hørings svar

Tønder Kommune efterspørger kortlægning af naturtyper og arter uden tilstandsvurderingssystem. De fremhæver, at denne mangel vanskeliggør vurdering af eventuel frem- eller tilbagegang i de pågældende naturtyper og arter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Flere habitatnaturtyper har ikke et tilstandsvurderingssystem. Dette ændrer ikke på, at tilstanden og arealet for de udpegede habitatnaturtyper skal være stabil eller i fremgang. Naturtyper og artslevesteder uden et nationalt fastsat tilstandssystem vil i stedet blive vurderet direkte efter habitatdirektivets bestemmelser, hvorefter der er krav om at sikre stabile eller forbedrede naturforhold. Konkret sagsbehandling vil altid skulle foregå efter nyeste tilgængelige viden. Emnet er uddybet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af hørings svar

Tønder Kommune påpeger en fejl på side 47 (bilag 1) under salttolerante naturtyper. Her er naturtypen 1320 nævnt som Bechsteins Flagermus. Det skal rettes til 1320 Vadegræssamfund.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Tønder Kommunes bemærkning og vil derfor i den endelige plans Bilag 1 "Oversigt over grupperinger" håndtere dette ved, at bechsteins flagermus rettes til vadegræssamfund i tabellen med grupperinger af terrestriske habitatnatur.

Resumé af hørings svar

Vejen Kommune påpeger en fejl i tabellen med oversigt over habitatområder i afsnit 2.1 (side 11): H78 – området går også ind i Vejen og Haderslev kommuner, men de er ikke nævnt.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig Vejen Kommunes bemærkning og vil derfor i den endelige plans afsnit "2.1 Områdebeskrivelse" håndtere dette ved at tilføje, at området går ind i Vejen og Haderslev kommuner.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Sønderå-Gammelå Vandløbslaug mener, at hydrologien i øjeblikket ikke er hensigtsmæssig for at opnå målet om at holde ådalen lysåbent, samt at hydrologien påvirker fugle, og arter negativt. Sønderå-Gammelå Vandløbslaug mener, at der grundet stop for afvanding og afvikling af grødeskæring, nu er for meget vand i området, og at dette har en negativ effekt på biodiversiteten. Den høje vandstand umuliggør afgræsning af de omkringliggende enge og resulterer i en dominerende tilgroning af pil i Sønder Ådal.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Konkrete projektforslag og plejeforslag, såsom etablering af hensigtsmæssig hydrologi, afgræsning og rydning, skal således rettes mod relevante handleplanmyndighed.

Miljøstyrelsen kan oplyse, at vandstanden og grødeskæring er fastsat i vandløbs-regulativet, hvor kommunen er den ansvarlige myndighed. Dette er således ikke en del af høringen af Natura 2000-planen. Krav til miljøtilstanden i vandløbet er fastsat i vandområdeplanen.

Resumé af høringssvar

Dansk Ornitologisk Forening Sønderjylland ønsker, at arterne hvidbrystet præstekrave, dværgterne, fjordterne, splitterne og stor kobbersnepe fremhæves på lige fod med klyde, havterne og sandterne i de områdespecifikke retningslinjers punkt 2. De mener endvidere, at der i de områdespecifikke retningslinjers punkt 8 skal tilføjes, at revision af Vadehavsbekendtgørelsen skal omfatte udlægning af forstyrrelsesfrie zoner, da særligt turisme på Vadehavsøerne konflikter med formålet med Natura 2000-planen og artsbeskyttelse.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for fugle på områdets udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre fugle, arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier. At hvidbrystet præstekrave, dværgterne, fjordterne, splitterne og stor kobbersnepe ikke er nævnt skyldes, at konkrete naturtyper, arter og fugle er fremhævede på baggrund af en række væsentlighedskriterier fastsat ud fra en faglig vurdering.

Miljøstyrelsen har noteret sig synspunktet om udlægning af forstyrrelsesfrie zoner. Miljøstyrelsen vurderer og justerer, på baggrund af en faglig vurdering, efter behov bekendtgørelsen om fredning og vildtreservat i Vadehavet, "Vadehavsbekendtgørelsen". Jævnfør den områdespecifikke retningslinje punkt 8, kan Miljøstyrelsen tilføje, at bestemmelserne for vildtreservater revideres med henblik på at forbedre beskyttelsen af bl.a. trækfugle, marine havpattedyr samt marine naturtyper i forhold til forstyrrelser. Behovet for ændring af eksisterende vildtreservater, f.eks. i forhold til færdsel, afgræsning og udpegning af nye reservater, behandles i en arbejdsgruppe under Vildtforvaltningsrådet. Ved opdatering af den enkelte reservatbekendtgørelse vil der være en høring, hvor alle har mulighed for at indsende høringssvar. Miljøstyrelsen har desuden bestilt DCE til at lave en gennemgang af alle Natura 2000-områderne med henblik på en vurdering af evt. forstyrrelsesstrusler.

Miljøstyrelsen kan afslutningsvist oplyse, at evt. ændringer af reservatbestemmelserne herunder gældende bestemmelser omkring færdselsrestriktioner ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen, men via bestemmelserne i Bekendtgørelse af lov om jagt og vildtforvaltning.

3. Målsætninger

Resumé af høringssvar

Tønder kommune fremhæver deres tværnationale samarbejde med Tyskland om Vadehavet og efterspørger, at dette indgår i de overordnede målsætninger for Natura 2000-området; Vadehavet (89). De foreslår følgende tilføjelse til afsnit 3.1: "At mulighederne for grænseoverskridende koordinering af forvaltnings- og beskyttelsesindsatser drøftes mellem relevante myndigheder."

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen hindrer ikke, at forvaltnings- og beskyttelsesindsatser kan drøftes med vores nabolande. Endvidere er det Trilaterale Vadehavssamarbejde nedfældet i en samarbejdsaftale mellem landene, og aftalen er flere gange bekræftet af miljøministeren. Derfor ses der ikke behov for at tilføje den forslåede målsætning.

4. Udpegningsgrundlag og områdegrænser

Resumé af høringssvar

Fanø kommune gør opmærksom på, at udpegningen af diger i Nordby og Sønderho samt indsejlingen til Sønderho havn, som Natura 2000-område, umuliggør den nødvendige klimasikring af deres kulturarv. De ønsker, at Miljøstyrelsen forholder sig til de modsatrettede interesser, der er i klimaforandringer og sikring af kulturarv ved hjælp af diger og beskyttelsen af fuglene i samme område.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Den gennemførte høring vedrører alene forslag til Natura 2000-planer, ikke justering af Natura 2000-områdernes afgrænsning, spørgsmålet vil derfor ikke blive behandlet yderligere i dette notat. Ændringer i habitat- og fuglebeskyttelsesområdernes afgrænsning skete i en selvstændig proces i 2017-2018. Denne grænsejustering kan man læse mere om på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Emnet "Klima" er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

5. Økonomi

Resumé af høringssvar

Tønder kommune påpeger vigtigheden af, at der medfølger DUT-midler til implementering af planerne, og opfordrer ligeledes til at give landdistriktsprogrammets tilskudssystem et kvalitetstjek, da der ikke er tilskudsmuligheder til vedligeholdelse af rydning af ikke-landbrugsrelaterede naturtyper, som højmoser (7110) og hængesæk (7140).

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

Emnet økonomi er uddybet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

6. Andet

Resumé af hørings svar

Sønderå-Gammelå vandløbslaug foreslår etablering af en funktionsdygtig fisketrappe ved stemmeværket i St. Jynde vad for at sikre fiskebestanden øst for St. Jynde vad. De foreslår også en ændring af vandløbets skikkelse, så der bliver en blødere overgang fra eng til vandløb.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at det er politisk besluttet, at der indtil videre er en arbejdsdeling mellem Natura 2000- og vandområdeplanerne, således at vandplanlægningen håndterer vandkvalitet i vandløb, søer over 5 hektar, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af søer under 5 hektar og hydrologien på terrestriske naturarealer. Emnet rollefordeling er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N89

På baggrund af de indkomne hørings svar er Natura 2000-planens afsnit "2.1 Områdebeskrivelser" tilrettet, så det fremgår, at Natura 2000-området også ligger i Vejen og Haderslev Kommuner.

Yderligere er tabellen i Bilag 1 "Oversigt over grupperinger" tilrettet således, at bechsteins flagermus er rettet til naturtypen vadegræssamfund.

I løbet af høringsperioden er Miljøstyrelsen derudover blevet opmærksom på, at prioritering af snæblen over våde naturtyper ved en fejl ikke er kommet med i tredje generation af denne Natura 2000-plan. På baggrund heraf tilføjes der følgende afsnit til teksten i Natura 2000-planens afsnit 3.3 Modstridende naturinteresser: "Indsatsen for at sikre snæblens levesteder (f.eks. i form af fri passage i vandløbet f.eks. ved fjernelse af spærringer og etablering af mere eller mindre permanente oversvømmede arealer) kan resultere i modstridende interesser mellem sikring af snæblens levesteder og etablering af de mest hensigtsmæssige hydrologiske forhold for naturtyperne tidvis våd eng (6410), kildevæld (7220) og rigkær (7230). For at undgå modstridende interesser bør indsatsen for snæblen i de tilfælde, de naturgivne forhold gør det muligt, gennemføres på arealer, hvor det ikke får negativ indflydelse på naturtyperne tidvis våd eng (6410), kildevæld (7220) og rigkær (7230) eller på arealer, der inden for overskuelig tid vil kunne udvikle sig til disse naturtyper. I de tilfælde, hvor den modstridende interesse alligevel opstår, prioriteres forbedrede forhold for snæblen over retableringen af de mest hensigtsmæssige hydrologiske forhold for de våde naturtyper."

Ændringerne i forhold til Natura 2000-planforslaget giver ikke anledning til fornyet høring over Natura 2000-planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000- planforslaget N89

Sagsnummer	Høringspart
2022 - 39262	Fanø Kommune
2022 - 38757 / 2022 - 47745	Tønder Kommune
2022 - 39780	Sønderå-Gammelå Vandløbslaug
2022 - 38184	Vejen Kommune
2022 - 39101	Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland
2022 - 38500	Sydvestjysk Landboforening